

RP 19/2010 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 16 kap. och 25 kap. 12 § i kyrkolagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att kyrkolagen ändras så att medlemsregistersystem som upprätthålls av församlingarna och flera församlingars gemensamma centralregister ersätts av ett för kyrkan gemensamt medlemsregistersystem. Kyrkostyrelsen ska ansvara för det tekniska underhållet av det centralise-

rade datasystemet. Församlingarna och centralregistren ska fortfarande ansvara för övriga datasystem och för förvaltningen av uppgifterna i medlemsdatasystemet.

Lagen avses träda i kraft under första halvåret 2011.

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Kyrkböckerna

Enligt 1 § i lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) avses med trossamfundets medlemsregister register som den evangelisk-lutherska kyrkan, ortodoxa kyrkosamfundet samt registrerade religionssamfund för över sina medlemmar och till vilka skaffas och i vilka införs uppgifter som behövs för trossamfundets verksamhet och förvaltning. Enligt 2 § är trossamfundet, dess församlingar eller organ som ålagts att sköta registerföringen, enligt vad som i trossamfundets samfundsordning eller annars bestäms, registeransvariga för ett trossamfundets medlemsregister.

I kyrkolagstiftningen garanteras församlingarna en självständig ställning i skötseln av församlingsärenden. Varje församling har sitt eget geografiska område, och principen är att medlemmarna i kyrkan hör till den församling inom vars område de bor. I 16 kap. i kyrkolagen (1054/1993) och 16 kap. i kyrkoordningen (1055/1993) bestäms om kyrkböckerna och förandet av kyrkböckerna. Församlingen är registeransvarig för förande av kyrkböckerna så som avses i personuppgiftslagen (523/1999). Centralregistret är registeransvarigt, om ett sådant inrättats.

Kyrkoherden och direktören för centralregistret ansvarar för förandet och ordnandet av kyrkböckerna. Det hör till kyrkoherden att fatta beslut om förandet av kyrkböckerna eller, om församlingarna har ett gemensamt centralregister, till dess direktör.

Kyrkböcker utgör 1) medlemsregistren enligt lagen om trossamfundens medlemsregister, 2) längderna över döpta, skriftskolgångna och konfirmerade, över personer beträffande vilka hindersprövning verkställts för ingående av äktenskap, över vigda, döda och begravda samt över ut- och inflyttade liksom även över dem som utträtt ur eller intagits i kyrkans gemenskap, samt 3) de kyrkliga befolkningsregister som har förts innan lagen

om trossamfundens medlemsregister har trätt i kraft och de handlingar som hör till dem.

Intyg som baserar sig på kyrkböckerna utfärdas av kyrkoherden eller av en annan präst i församlingen eller av centralregistrets föreståndare eller av en annan person insatt i förandet av kyrkböcker förordnad av domkapitlet.

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om förande av kyrkböcker, ordnande och förvaring samt förutsättningar för förstörande av kyrkböcker och andra handlingar som hör till församlingens arkiv, samt fastställer avgiften till församlingen för utlämnandet av uppgifter. Kyrkostyrelsens behörighet är begränsad till att meddela närmare föreskrifter om ärenden som i lag, förordning eller kyrkoordning inte är föreskrivna i detalj.

Församlingar som ingår i en kyrklig samfällighet kan ordna förandet av kyrkböckerna helt eller delvis genom ett centralregister. Gemensamma kyrkofullmäktige beslutar om inrättande av ett centralregister. Önskar församlingar som inte tillhör en kyrklig samfällighet ordna förandet av kyrkböckerna genom ett gemensamt centralregister, måste församlingarnas kyrkofullmäktige göra en överenskommelse om detta. Kyrkostyrelsens utlåtande bör begäras om inrättandet av centralregistret.

Datasystem för förandet av kyrkböckerna

Alltsedan 1600-talet har församlingarna antecknat uppgifter om sina medlemmar och deras familjeförhållanden i historieböcker. Om dop, skriftskolgång och konfirmation, vigslar, barnafödelse samt flyttningar från en ort till en annan har uppgifter samlats in. Läskunnighet eller brist på läskunnighet, vaccinerings- och ibland t.o.m. tillrättavisningar och straff har också antecknats. På 1950—1960-talen skedde en övergång till familjeakter i stället för kyrkböcker. Uppgifterna kopierades till familjeakter först genom inskrivning för hand, senare på skrivmaskin. Kyrkböcker som var svårbehandlade och

ibland i dåligt skick kunde sålunda överföras och tas till vara i arkiv.

Det första medlemsdatasystemet för församlingar, HEVA, togs i bruk i Helsingfors och Vanda församlingar 1991. Efter det har ett antal andra medlemsdatasystem varit i bruk såsom Sirius Oracle, Sirius Progress, TietoSirius och Status Papinkirja. Alla församlingar införde före oktober 2004 ett ADB-baserat medlemsdatasystem och anslöt sig till Kyrknätet. Sedan dess har två olika medlemsdatasystem använts: Sirius och Papinkirja. Samtidigt togs en gemensam databas, KITPA, i bruk för uppgifter om kyrkliga förrättningar (dop, skriftskola, konfirmation) samt en av Befolkningsregistercentralen upprätthållen databehandlingstjänst som upprätthåller och förmedlar uppgifterna till församlingarna.

År 1969 inrättades Befolkningsregistercentralen och i början av 1970-talet upprättades ett riksomfattande ADB-baserat centralregister för befolkningen (numera befolkningsdatasystemet BDS), i vilket basfakta har insamlats från församlingarnas och magistraternas familjeakter. Församlingarna har sedan oktober 1999 inte längre varit officiella registratorer av befolkningsregister, men de sköter fortfarande vissa myndighetsuppdrag, såsom t.ex. att utfärda ämbetsbetyg, meddela barnets namn och modersmål vid dop, pröva hinder för äktenskap samt meddela uppgifter om kyrkliga vigslar, inträde i och utträde ur kyrkan och kyrkliga förrättningar till befolkningsdatasystemet. Uppdateringen av manuella familjeakter upphörde vid ingången av 2005. Också Befolkningsregistercentralen upphörde med att skriva ut och förmedla manuella ändringslängder om församlingsmedlemmar och referenspersoner.

I församlingens verksamhet behövs utöver uppgifterna i medlemsdatasystemet dessutom andra personregister och bland annat olika sändlistor. Användningen av dessa så kallade kunduppgifter i elektronisk form har under de senaste åren blivit allt vanligare och kommer fortsättningsvis att öka. Detta gäller särskilt stora kyrkliga samfälligheter där utvecklingen av kunduppgifterna har inkluderats i dataförvaltningsstrategin. Kunduppgifterna gäller till exempel innehavare av gravrätter, personer som ingått gravskötselavtal,

klienter inom diakonin, frivilligarbetare, konfirmander och barn i dagklubbsbarn och deras vårdnadshavare.

Församlingarna har också kunder som inte är fysiska personer. Hit hör exempelvis organisationer som hyr församlingens lokaler. Dessa har ingen koppling till medlemsregistret varför kontaktuppgifter och kontaktpersoner i vilket fall som helst måste sparas separat.

1.2 Bedömning av nuläget

Nuvarande system då församlingarna och centralregistret kan utfärda bevis endast över sina egna medlemmar omöjliggör en bra kundbetjäning. När en kund behöver till exempel en släktutredning för en bouppteckning måste han eller hon be om en sådan av alla de församlingar där personen i fråga har varit skriven efter fyllda 15 år.

Varje församling och centralregister ska själva avgöra frågor och praktiska åtgärder i samband med dataskydd, tekniskt underhåll och anskaffning av datasystem samt elektronisk arkivering och ansvara för det praktiska genomförandet och för kostnaderna.

Församlingarna använder sig vid kyrkobokföringen av program från två systemleverantörer, antingen programmet Status Papinkirja eller Innofactor Sirius. Med bägge program kan man sköta alla uppgifter som krävs för myndighetsuppdrag. Status Papinkirja används av cirka 350 församlingar och dessa representerar tillsammans mer än 2,5 miljoner medlemmar. De övriga församlingarna använder sig av Innofactor Sirius.

Uppdelningen av församlingarna mellan två olika program är vare sig bra grund för att utveckla gemensam praxis och gemensamma funktioner eller kostnadseffektivt. Nya funktioner och egenskaper måste alltid planeras, definieras och genomföras för två skilda system på helt olika sätt och till mångdubbla kostnader.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

Målet för reformen är att församlingarnas och centralregistrens medlemsregister ersätts och ett för hela kyrkan gemensamt medlems-

register inrättas. Ett för kyrkan gemensamt eget medlemsdatasystem och en gemensam databas byggs upp. Kyrkan skaffar sig ett nytt medlemsdatasystem som tas i bruk centralt. Som ny funktion i systemet införs hantering av digitaliserat material.

Övergången till ett gemensamt medlemsdatasystem sker i syfte att främja en jämlik behandling av församlingsmedlemmarna inom olika församlingar, påskynda betjäningen och förbättra dess kvalitet. Syftet är också att höja nivån på dataskyddet. Dessutom är målet att på lång sikt åstadkomma kostnadsbesparingar och underlätta församlingarnas vikariat.

I 16 kap. 2 a § i gällande kyrkolag föreskrivs om kyrkostyrelsens behörighet, att kyrkostyrelsen kan meddela närmare föreskrifter om hur kyrkböckerna ska föras. Enligt den ändring som föreslås i kyrkolagen har kyrkostyrelsen särskilt ansvar för den tekniska utvecklingen av det gemensamma datasystemet och uppgifter som hör till underhållet samt som tidigare för utfärdande av närmare anvisningar för registerföringen. Dessutom ges kyrkostyrelsen rätt att besluta om ett eventuellt utlämnande av andra än enkla uppgifter. Däremot kommer församlingarna och centralregistren att uppdatera uppgifterna och sköta informationstjänsten som hittills.

En gemensam databas och ett gemensamt medlemsdatasystem för kyrkan gör det möjligt att centraliserat sköta förvaltning av användarbefogenheter, dataskydd, elektronisk arkivering, förvaltning av digitalt material samt teknisk utveckling och underhåll i anslutning till medlemsdatasystemet. En centraliserad informationsförvaltning ger församlingarna och de regionala centralregistren bättre möjligheter än hittills att tillhandahålla enhetliga tjänster på samma nivå och att bedriva ett mer omfattande samarbete församlingarna emellan.

Eftersom de strukturella skillnaderna mellan kund- och medlemsuppgifterna och skillnaderna i användningsändamål är betydande, uppstår stora komplikationer vid uppdateringen av kunduppgifterna i medlemsdatasystemet särskilt vad gäller tekniska datasäkerhetslösningar. Genom att medlemsuppgifterna och kunduppgifterna finns i olika system

går det också att klart visa att personuppgifter som används för myndighetsuppgifter respektive annan verksamhet hålls åtskilda på ett kontrollerat sätt.

Det går naturligtvis att använda en separat kunddatabas och det system som behandlar kunduppgifter kan få adressuppdateringar från medlemsregistret. Korrekta kontaktuppgifter till medlemmarna förbättrar redan i sig servicen avsevärt. Till exempel bryts inte kontakten när innehavaren av en gravplats flyttar till annan ort, vilket nu kan inträffa.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Konsekvenser för myndigheterna och samhällsliga konsekvenser

Centraliserad dataadministration gör det möjligt att erbjuda service på samma nivå i alla församlingar. Bland annat påskyndas släktutredningar när förfrågningar mellan församlingarna inte längre behövs och servicen förbättras därmed avsevärt. Då medlemsdatasystemet även innehåller digitaliserat material ur gamla kyrkböcker, förbättras servicen också när det gäller utlämnande av uppgifter som behövs till exempel för medicinsk eller annan vetenskaplig forskning samt släktforskning.

För verksamheten består nyttan i att rutinarbetet minskar. De som för kyrkböcker kan därmed i högre grad än för närvarande koncentrera sig på uppgifter som kräver sakkunskap och på kundservice. I och med att systemet är lika för alla, kan vikariat arrangeras för församlingarna emellan och det arbete som kräver specialistkunskaper koncentreras till personer med specialkompetens. Däremot innehåller framställningen inte något förslag om att arbetet koncentreras regionalt eller nationellt.

Avsevärda fördelar fås av att arbetsinsatsen för anskaffning och upprätthållande av olika system i församlingarna och de kyrkliga sälligheterna minskar. Dataskyddet kan ordnas enhetligt och på hög nivå, vilket minskar datasäkerhetsriskerna. Den elektroniska arkiveringen kan ordnas centralt.

3.2 Ekonomiska konsekvenser

Reformen sänker kostnaderna för datasystemen för kyrkobokföringen i församlingarna. Den arbetsgrupp som tillsattes för att preliminärt utreda saken bedömde att kostnadsbesparingarna för hela kyrkan blir cirka 30 miljoner euro under tio års tid.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen följer kyrkomötets förslag. Propositionen bereddes för kyrkomötet av kyrkostyrelsen. Propositionen har finslipats vid undervisningsministeriet.

Riksarkivet, undervisningsministeriet, finansministeriet, dataombudsmannens byrå, Befolkningsregistercentralen, domkapitlen samt justitieministeriet har gett utlåtanden om ärendet till kyrkostyrelsen.

I lagförslaget från kyrkomötet hänvisades till befolkningsdatalagen (507/1993), som sedermera upphävts genom lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009). Kyrkostyrelsen har gett ett utlåtande om rättelsen av hänvisningen enligt 2 kap. 2 § 2 mom. i kyrkolagen. Samtidigt har vissa andra lagstiftningstekniska rättelser gjorts. Dessa förordades i kyrkostyrelsens utlåtande.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

16 kap. **Kyrkböckerna och församlingens arkiv**

1 §. Kyrkböckerna. I paragrafen definieras vad som avses med kyrkböcker. Kyrkböckerna ska enligt förslaget utgöras av kyrkans gemensamma medlemsregister och de manuellt förda kyrkböckerna. Kyrkans gemensamma medlemsregister utgörs av ett datasystem som upprätthålls genom automatisk databehandling. Ett sådant databaserat medlemsregister går vanligen även under benämningen medlemsdatasystem. Medlemsregistrets datainnehåll definieras i det föreslagna 16 kap. 4 §. I medlemsregistret som är ett personregister införs uppgifter om kyrkans medlemmar enligt 4 och 5 § i lagen om trosamfundens medlemsregister. Dessutom kan datamaterial ur de manuellt förda kyrkböckerna som har överförts i digital form införas i medlemsregistret. I paragrafen används definitionen ”kyrkans gemensamma medlemsregister”. I övriga paragrafer används den kortare definitionen ”medlemsregister”.

Ett annat nytt begrepp som införs är ”manuellt förda kyrkböcker”. Med manuellt förda kyrkböcker avses de längder som anges i 16 kap. 1 § 2 och 3 punkten i gällande kyrkolag och kyrkliga befolkningsregister inklusive handlingar som hör till dem. Denna definition täcker också de kartotekbaserade familjeakter som fördes fram till slutet av 2004. Slopandet av uppdateringen av familjeakterna baserar sig på kyrkostyrelsens beslut i oktober 2004 med stöd av 16 kap. 2 a § i kyrkolagen. Sedan dess har aktuella uppgifter om medlemmarna baserat sig endast på församlingarnas och centralregistrens databaserade medlemsdatasystem.

I 3 mom. föreskrivs att digitaliserade uppgifter ur de manuellt förda kyrkböckerna som har införts i medlemsdatasystemet är en del av medlemsregistret.

2 §. Kyrkböckernas användningsändamål. Uppgifterna i kyrkböckerna är avsedda att användas i verksamheten och förvaltningen i församlingarna och de kyrkliga samfällighe-

ter som församlingarna eventuellt har bildat. Uppgifterna i kyrkböckerna avser också att för församlingsmedlemmarna underlätta att göra rättigheter gällande och fullgöra skyldigheter.

Uppgifterna i kyrkböckerna används i skötseln av de uppgifter som beordrats eller föreskrivits församlingarna eller de kyrkliga samfälligheterna. Exempel på detta är uppgifter för underhållet av allmänna begravningsplatser och folkbokföringen.

Kyrkostyrelsen ska enligt förslaget kunna använda det gemensamma medlemsregistret för statistikföring. För närvarande måste riksomfattande statistik över hela kyrkan samlas in separat via församlingarna och centralregistren. Kyrkostyrelsen ska kunna använda uppgifterna i medlemsregistret för att genomföra undersökningar som anknyter till kyrkans verksamhet. Denna typ av verksamhet genomförs främst i anslutning till forskningsprojekt vid Kyrkans forskningscentral, som lyder under kyrkostyrelsen, i form av till exempel enkäter. Enligt kyrkostyrelsens nuvarande reglemente är det kyrkostyrelsens ämbetskollegium som har beslutanderätt om användning av medlemsregistret för sådana enkäter.

Domkapitlen behöver medlemsuppgifter för uppdrag vid förrättandet av kyrkliga val. Genom medlemsuppgifterna utreds rösträtt och valbarhet vid val av ärkebiskop och biskop, vid val av medlemmar i stiftsfullmäktige och kyrkomötesombud samt vid val av kontraktsprostar och prästassessorer. Domkapitlet behöver medlemsuppgifter också för att kontrollera förutsättningarna för prästvigning samt val till präst- och kantorstjänster.

Personuppgiftslagens allmänna principer för behandlingen av personuppgifter såsom aktsamhetsplikt och ändamålsbundenhet gäller all behandling av personuppgifter i kyrkböckerna.

3 §. Centralregister. Församlingarna ska, på samma sätt som enligt gällande bestämmelser, kunna besluta att kyrkböckerna förs genom ett gemensamt centralregister. Närmare bestämmelser om hur centralregistret ordnas föreskrivs i 16 kap. i kyrkoordningen.

4 §. Medlemsregistrets datainnehåll. Bestämmelser om ordnandet av trossamfundens medlemsregister ges i lagen om trossamfundens medlemsregister. Kyrkans gemensamma medlemsregister blir för evangelisk-lutherska kyrkans del det medlemsregister som avses i nämnda lag. Medlemsregistrets datainnehåll definieras i 4 och 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister.

I medlemsregistret ska enligt det föreslagna 16 kap. 1 § 3 mom. införas digitaliserade uppgifter även ur de manuellt förda kyrkböckerna. Till kyrkans gemensamma medlemsregister hör således också uppgifterna i de kyrkböcker som har förts innan lagen om trossamfundens medlemsregister trädde i kraft (1.10.1999) och som har förts in i det riksomfattande datasystemet för medlemsregistret i digital form. Samma uppgifter kan således samtidigt höra till båda kategorier kyrkböcker, dvs. finnas både i pappersform som manuellt förda familjeakter och i digital form som en del av medlemsregistret.

Det föreslås att i medlemsregistret införs även sådana uppgifter om medlemmarna som avses i 5 § 6 och 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister. Enligt 6 punkten införs uppgifter om en medlems dop, vigsel, begravning eller andra motsvarande förrättningar i medlemsregistret. Om andra motsvarande förrättningar såsom välsignande av äktenskap, jordfästning, genomgången skriftskola och konfirmation föreslås att närmare föreskrifter ges i kyrkoordningen. Om till exempel en person som inte hör till kyrkan genomgår skriftskola eller ett äktenskap mellan två makar som inte hör till kyrkan välsignas, införs inga uppgifter om förrättningarna i medlemsregistret, eftersom det inte här är frågan om uppgifter som gäller en medlem av kyrkan.

Enligt 5 § 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister införs i trossamfundets medlemsregister uppgifter om en medlems förtroendeuppdrag eller liknande uppdrag. Om förtroendeuppdrag av detta slag, medlemskap i till exempel kyrkofullmäktige, kyrkorådet eller stiftfullmäktige eller deltagande som kyrkomötesombud föreslås att närmare bestämmelser intas i kyrkoordningen.

I medlemsregistret införs uppgifter enbart om kyrkans medlemmar. En person som inte hör till kyrkan kan bli införd i medlemsregistret som en medlems s.k. referensperson (make/maka, barn, förälder) på samma sätt som för närvarande i de register som förs per församling. För närvarande innehåller församlingarnas medlemsdatasystem väldigt många referenspersoner till församlingsmedlemmar trots att dessa referenspersoner är medlemmar i andra församlingar. I det nya medlemsregistret är största delen av medlemmarnas referenspersoner själva medlemmar av kyrkan, bara en del av dem hör inte till kyrkan.

5 §. Medlemsregistrets registeransvariga och deras ansvar. Församlingarna och centralregistren är medlemsregistrets registeransvariga i enlighet med personuppgiftslagen. På motsvarande sätt som i gällande bestämmelse hör beslutanderätten i frågor som gäller förändring av medlemsregistret till kyrkoherdens uppgifter i en församling och direktörens vid ett centralregister.

Kyrkostyrelsen ansvarar dels för den allmänna funktionsdugligheten, dataadministrationen och datasäkerheten för det riksomfattande datasystemet, dels för registerfunktionernas enhetlighet och den elektroniska arkiveringen. Ansvar för förändring av medlemsregistret fördelar sig mellan församlingarna, centralregistren och kyrkostyrelsen så som föreskrivs i kyrkolagen eller någon annan lag.

Datasystemet ska få användas endast från en sådan arbetsstation i församlingen eller vid centralregistret som särskilt har utsetts för användning av datasystemet. Användning till exempel hemifrån eller via en terminal som inte anskaffats och upprätthålls av församlingen eller centralregistret förbjuds.

I 18 kap. 5 § i kyrkoordningen bestäms att församlingens kyrkböcker, arkiv, förvaltning, egendom och ekonomi samt de i församlingens förvaltning befintliga fonderna granskas vid den granskning av förvaltningen och ekonomin som förrättas i samband med biskopsvisitationen. I granskningen av kyrkböckerna ska härefter ingå granskning av datasäkerheten och dataskyddet. Som resultat av denna granskning ska också församlingens revisor vid behov kunna uppmanas att ut-

föra eller låta utföra en noggrannare granskning av datasäkerheten och ge åtgärdsrekommendationer.

6 §. *Behandling av uppgifter i medlemsregistret.* I paragrafen bestäms om befogenheten att behandla uppgifterna i medlemsregistret. Samtliga församlingar och centralregister har ansvar för och rätt att föra in, ändra och rätta uppgifter om sina egna medlemmar. Beslutanderätten i frågan hör i en församling till kyrkoherden och vid ett centralregister till direktören.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs att uppgifterna om en vigsel förrättad av en präst i den evangelisk-lutherska kyrkan kan införas i medlemsregistret även av en annan församling än den till vilken endera eller bägge av de vigda hör. Då kan uppgifterna föras in även av till exempel den församling som prästen tjänstgör i. Enligt 10 § 2 mom. i äktenskapsförordningen (820/1987) ska vigselförrättaren utan dröjsmål lämna ett meddelande om vigseln till befolkningsdatasystemet. I bestämmelserna har behörigheten att registrera vigseln inte kopplats till de vigdas församling. Den präst som har förrättat vigseln kan uppfylla föreskriven skyldighet genom att lämna meddelandet om vigseln för registrering i medlemsregistret även till någon annan församling än de vigdas; från medlemsregistret förmedlas uppgiften om vigseln elektroniskt även till befolkningsdatasystemet.

För rättelse av befolkningsuppgifter i medlemsregistret gäller enligt 24 kap. 3 § 3 mom. i kyrkolagen vad som bestäms i befolkningsdatalagen och i fråga om rättelse av andra uppgifter än befolkningsuppgifter vad som bestäms i personuppgiftslagen.

7 §. *Beslut om utlämnande av uppgifter.* Befogenheten att ge ut uppgifter om en medlem begränsar sig inte endast till medlemmens egen församling. Församlingarna och centralregistren ska kunna lämna ut uppgifter också om medlemmar i andra församlingar. En sådan möjlighet att lämna ut uppgifter förutsätter att kyrkostyrelsen med stöd av det föreslagna 16 kap. 8 § har beviljat församlingens eller centralregistrets användare av medlemsregistret användarrätt i denna omfattning. För att kyrkostyrelsen ska kunna bevilja en mer omfattande användarrätt för-

utsätts garantier för att den som ges användarrätt har yrkesskicklighet och utbildning och att församlingen eller centralregistret i fråga har ändamålsenlig datasäkerhetsberedskap. Enstaka uppgifter som utlämnas är bevis, utdrag eller avskrifter. Församlingarna kan inte lämna ut omfattande uppgiftspaket som ett så kallat massutlämnande.

I paragrafens 2 mom. föreslås bestämmelsen att kyrkostyrelsen ska besluta om annat utlämnande än utlämnandet av enstaka uppgifter samt om utlämnande av uppgifter via en teknisk anslutning. I enlighet med 48 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster får endast enstaka uppgifter om medlemmar lämnas ut från medlemsregistret. När befolkningsuppgifter lämnas ut ska bestämmelserna i 4 kap. i nämnda lag dessutom iakttas då det är tillämpligt. Om utlämnandet av andra än befolkningsuppgifter bestäms i personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlämnande av uppgifter via en teknisk anslutning kan närmast gälla sådana uppgifter som med stöd av lagstiftningen är offentliga.

8 §. *Användarrätt till medlemsregistret samt användarrätts- och loggregister.* Kyrkostyrelsen blir registeransvarig för användarrätts- och loggregistren. I paragrafen bestäms också vem som beviljar användarrätt. Församlingarnas kyrkoherdar och centralregistrens direktörer kan själva bevilja användarrätt när det endast är fråga om behandling av uppgifter om egna medlemmar. Kyrkostyrelsen ska besluta om mera omfattande rättigheter där användaren har rätt att också behandla uppgifter om andra församlingars medlemmar. Kyrkostyrelsen behandlar ärenden om användarrätt på kyrkoherdens eller centralregisterdirektörens framställning. Behandlingen av ansökan om användarrätt och beviljandet fungerar i praktiken via datasystemet.

När kyrkostyrelsen beslutar om beviljandet av rätt att behandla uppgifter i medlemsregister, ska den även ta hänsyn till församlingens eller centralregistrets datasäkerhetsnivå. Kravnivån på datasäkerhet ska närmare definieras i det system för hantering av datasäkerheten som nämns i motiveringen till 4 §.

Användarrätten ska alltid vara personlig och kontrolleras med så kallad stark autentisering, vilket innebär att användaren har ett lösenord eller en PIN-kod och därutöver till exempel ett chipkort som innehåller ett elektroniskt certifikat.

Kyrkostyrelsen ska för uppföljningen, övervakningen och skyddet av medlemsregisteranvändningen föra ett loggregister över behandlingen av uppgifterna i medlemsregistret. I loggregistret införs användarens identifikationsuppgifter, behandlingstidpunkten och de uppgifter eller uppgiftskategorier som behandlats. Enligt bestämmelsen införs i registret de personer vilkas uppgifter behandlats. Dessutom införs alla behandlade uppgifter eller åtminstone kategorierna uppgifter beroende på händelsegången. Bestämmelsen gäller till exempel inte så kallade systemloggar eller andra enbart tekniska loggar som bara innehåller uppgifter om den tekniska behandlingen och som inte berör personuppgifter.

Om det framkommer överträdelser i användningen av medlemsdatasystemet, kan användarrätten för användaren av medlemsdatasystemet begränsas eller återkallas helt antingen genom beslut av kyrkoherden eller centralregisterdirektören i fråga eller genom beslut av kyrkostyrelsen. Användarens arbetsgivare kan rikta sanktioner enligt lagstiftningen om anställnings- och tjänsteförhållanden mot den som har gjort sig skyldig till överträdelsen. Arbetsgivaren eller kyrkostyrelsen kan som en av de registeransvariga för medlemsdatasystemet vid behov anmäla det lagstridiga förfarandet till polisen för en eventuell brottsutredning.

Användarrätts- och loggregistret har betydelse för att förhindra missbruk och möjliggöra utredningar i efterhand. Preskriptionstiden för informations- och kommunikationsbrott är högst två år men för tjänstebrott fem år. Det föreslås därför att fem år föreskrivs som förvaringstid för uppgifter som införs i användarrättsregistret efter att användarrätten upphört och fem år för uppgifter som införs i loggregistret från ingången av det kalenderår som följer efter tidpunkten då uppgiften införs.

Behandlingen av uppgifter i användarrättsregistret och loggregistret regleras utöver av

lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och personuppgiftslagen också av andra eventuella lagar som stiftats för skydd av personuppgifter. Därför finns det inget behov av att i kyrkolagen särskilt ta in bestämmelser om behandling av uppgifter i registren.

Justitieministeriet har i sitt utlåtande ansett att det i det här skedet inte ska föreskrivas något i kyrkolagen om användarrätts- och loggregistren, eftersom justitieministeriet med stöd av 36 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet bereder en förordning om informationssäkerhet inom statsförvaltningen. Eftersom innehåll och tidpunkt i det lagstiftningsprojekt som justitieministeriet nämnde vid tiden för behandlingen av kyrkomötet ännu var opreciserade, ansåg kyrkomötet att det fanns orsak att låta sitt förslag till bestämmelse om användarrätts- och loggregistret stå kvar. Saken kan vid behov omprövas senare.

9 §. Registeransvarig för manuellt förda kyrkböcker och behandling av uppgifter. I paragrafen ges bestämmelser om den registeransvariga för manuellt förda kyrkböcker, kyrkoherdens och centralregistrets behörighet och utlämnandet av uppgifter. Befogenheterna och den registeransvarigas uppgifter motsvarar för dessa kyrkböckers del den gällande lagstiftningen.

Gällande kyrkolag har en bestämmelse om rättelse av felaktigheter i uppgifterna i manuellt förda kyrkböcker i 24 kap. 3 § 3 mom. Enligt bestämmelsen gäller för rättelse av befolkningsuppgifter i kyrkböckerna vad som bestäms i befolkningsdatalagen och för rättelse av andra uppgifter än befolkningsuppgifter vad som bestäms i personuppgiftslagen.

10 §. Uppgifter om andra personer än medlemmar. I paragrafen föreslås en bestämmelse om uppgifter om så kallade referenspersoner. Enligt 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister kan i ett trossamfunds medlemsregister införas uppgifter om en medlems familjerättsliga ställning, en medlems makes namn och personbeteckning eller födelsedatum samt namn och personbeteckning eller födelsedatum för ett minderårigt barn som en medlem har vårdnaden om.

Ett villkor är att uppgifterna behövs för trossamfundets verksamhet och förvaltning.

Att registrera referenspersoner också i kyrkans medlemsdatasystem kan alltså anses motiverat när orsaken är kyrkans egen verksamhet eller kyrkans myndighetsuppdrag. Det behövs uppgifter bland annat för prövning av hinder mot äktenskap samt för att utfärda ämbetsbetyg, släktutredningar och andra motsvarande intyg med stöd av 48 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. Referenspersonen kan vara make, barn eller förälder till en medlem i kyrkan. Införing av uppgifter om en person som inte hör till kyrkan har alltid samband med en medlem av kyrkan, varför en person som inte hör till kyrkan kan förekomma i registret endast som referensperson.

11 §. Kyrkostyrelsens föreskrifter. I den föreslagna paragrafen samlas bestämmelser om kyrkostyrelsens behörighet. Kyrkostyrelsen utfärdar närmare bestämmelser om medlemsregistrets generella funktion, informationsförvaltning och datasäkerhet samt registerfunktionens systematik. Kyrkostyrelsen utfärdar bestämmelser också om villkoren för ordnande, förvaring och förstörelse av kyrkböcker och andra handlingar som hör till församlingens och den kyrkliga samfällighetens arkiv.

I paragrafen bestäms dessutom om kyrkostyrelsens behörighet att fastställa avgifter som tas ut för utlämnandet av uppgifter.

12 §. Arkivering av kyrkböcker och andra handlingar. Med stöd av gällande kyrkolag har kyrkostyrelsen beslutat att kyrkböckerna och uppgifterna i dem ska förvaras varaktigt. I den föreslagna paragrafens 1 mom. bestäms att kyrkböcker ska förvaras varaktigt. Kyrkostyrelsen ges dock befogenhet att fatta beslut som avviker från bestämmelsen om varaktighet.

Såväl de manuellt förda kyrkböckerna som medlemsregistret används i församlingarnas förvaltning och skötsel av myndighetsuppgifter. Medlemsuppgifterna i kyrkböckerna används som grund för beslut. En av församlingarnas lagstadgade uppgifter är att i hela landet sköta begravningsväsendet. I denna verksamhet, vid förvaltningen av gravrätter och gravplatsrätter, behövs också gamla upp-

gifter. Medlemmarnas rättsliga ställning påverkas enligt kyrkolagstiftningen av förrättningar som till exempel dop, skriftskola och konfirmation och hithörande uppgifter, varför det är viktigt att informationen bevaras. Vidare har församlingarna lämnat ut och kommer att lämna ut uppgifter ur kyrkböckerna till medlemmarna själva och till andra med iakttagande av bestämmelserna i befolkningsdatalagen. Ämbetsbevis används för skötsel av olika slags förvaltnings- och rättsärenden. Av dessa orsaker är det nödvändigt att bevara uppgifterna i kyrkböckerna med tanke på såväl medlemmarnas som församlingens och centralregistrets rättsskydd.

I paragrafens 3 mom. föreslås en bestämmelse, enligt vilken förvaringen av uppgifter i medlemsregistret som ska förvaras varaktigt (elektronisk arkivering) också kan ges till en extern serviceleverantör enligt beslut som fattas av kyrkostyrelsen. Kyrkostyrelsen ska också besluta om detaljerna vid överföring av information.

Enligt riksarkivets utlåtande planerar arkivet ett förvarings- och servicesystem för elektroniska handlingar där, förutom statsförvaltningens handlingar, också kommunsektorns och den evangelisk-lutherska kyrkans elektroniska handlingar kan förvaras. Arkivverkets planerade elektroniska arkivtjänst kan bli ett alternativ att räkna med för bestående förvaring av medlemsdatasystemet.

13 §. Anmälningsskyldighet. Den föreslagna paragrafens 1 mom. gäller prästens anmälningsskyldighet vid dop eller jordfästning av en person som inte hör till församlingen. Kyrkans interna anmälningsskyldighet kan skötas med hjälp av medlemsregistret eftersom det är riksomfattande och används av alla församlingar.

I 2 mom. bestäms att anmälan om vigsel till äktenskap görs enligt en särskild bestämmelse.

14 §. Förhållande till annan lagstiftning. I lagen om trossamfundens medlemsregister har angetts de uppgifter som införs i medlemsregistret. Enligt 42 § i lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster kan uppgifter om medlemskap i religionssamfund som sparats i

befolkningsdatasystemet ges ut bland annat till det trossamfund personen tillhör.

När uppgifter ur medlemsdatasystemet används i den egna verksamheten i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten, tillämpas personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet vid databehandling. När en församling eller kyrklig samfällighet till utomstående lämnar ut uppgifter ur medlemsdatasystemet som också är befolkningsdatasystemets uppgifter, tillämpas lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster. I 48 framgår vilka uppgifter som antecknats i befolkningsdatasystemet som församlingarna har tillstånd att utlämna om sina medlemmar. På utlämnande av sådana uppgifter ur medlemsregistret som inte är befolkningsuppgifter tillämpas däremot personuppgiftslagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Att märka är också att ett felaktigt förfarande vid användning av medlemsregistret och utlämnandet av uppgifter kan bli straffbart enligt bestämmelserna i personuppgiftslagen eller straffagen (39/1889) 38 kap. (informations- och kommunikationsbrott och 40 kap. (tjänstebrott).

25 kap. **Kompletterande stadganden**

12 §. Församlingar med särskilda rättigheter. I 25 kap. 12 § 2 mom. i gällande kyrkolag finns en hänvisning till 16 kap. 2 § 2 mom. i kyrkolagen. Eftersom det i flera paragrafer i 16 kap. i kyrkolagen föreslås bestämmelser om beslutsfattningen vid förandet av kyrkböckerna som hör till kyrkoherdens uppgifter, är de ändamålsenligt att ändra hänvisningen till att gälla hela 16 kap.

2 Närmare bestämmelser

I samband med lagförslaget som ingår i denna proposition beslutade kyrkomötet ändra 16 kap. i kyrkoordningen som närmare föreskriver om kyrkböcker och församlingens arkiv. Enligt kyrkomötets beslut träder ändringen av 16 kap i kyrkoordningen i kraft samma dag som den lag som föreslås i denna proposition.

3 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Lagen föreslås träda i kraft under första halvåret 2011 då det nya datasystemet blir färdigt.

Eftersom medlemsdatasystemet ska testas i så kallade pilotförsamlingar, föreslås att lagen ska förses med en bestämmelse enligt vilken åtgärder som verkställigheten av denna lag förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft Dessutom föreslås en övergångsbestämmelse om överföring av uppgifter i församlingarnas och centralregistrens system till kyrkans gemensamma medlemsdatasystem.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionen är betydelsefull med tanke på skyddet för personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen. Skyddet för personuppgifter i kyrkans gemensamma medlemsdatasystem bestäms i huvudsak enligt personuppgiftslagen, befolkningsdatalagen och lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet. De föreslagna bestämmelserna i kyrkolagen kompletterar denna lagstiftning.

Syftet har varit att i propositionen på nivå av kyrkolag inkludera bestämmelser om skyddet för personuppgifter när detta enligt grundlagsutskottets utlåtandep Praxis ska regleras på lagnivå. I kyrkoordningen införs kompletterande bestämmelser om datainnehållet i ett register, förfarandet vid utlämnande av uppgifter och förvaringen av uppgifter.

Enligt 16 kap. 11 § 3 mom. i den föreslagna kyrkolagen kan kyrkostyrelsen i fråga om särskilda uppgifter eller handlingar bestämma att dessa inte ska förvaras varaktigt. Trots att Praxis ska vara att förvaringstiderna bestäms på lagnivå, har kyrkomötets lagutskott ansett att det i vissa fall är möjligt att förkorta förvaringstiden genom ett förvaltningsbeslut. Att uppgifter och handlingar stryks ur systemet i stället för att förvaras varaktigt, försämrar inte i sådana fall rättsskyddet för dem som är registrerade.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 16 kap. och 25 kap. 12 § i kyrkolagen

På förslag av kyrkomötet och enligt riksdagens beslut *ändras* i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) 16 kap. jämte ändringar och 25 kap. 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1473/2001, som följer:

16 kap.

Kyrkböckerna och församlingens arkiv

1 §

Kyrkböckerna

Kyrkböcker är

1) kyrkans gemensamma medlemsregister (*medlemsregister*), vilket upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling,

2) de manuellt förda kyrkböckerna.

Manuellt förda kyrkböcker är de före 2005 förda familjeakterna och längderna över döpta, skriftskolgångna och konfirmerade samt över personer om vilka hindersprövning verkstälts för ingående av äktenskap, över vigda, döda och begravda, över ut- och inflyttade, över dem som utträtt ur eller intagits i kyrkans gemenskap. Manuellt förda kyrkböcker är även de kyrkliga befolkningsregister som har förts innan lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) trädde i kraft och de handlingar som hör till dem.

De uppgifter som har överförts från de manuellt förda kyrkböckerna till medlemsregistret är en del av medlemsregistret.

2 §

Kyrkböckernas användningsändamål

Uppgifterna i kyrkböckerna används i församlingarnas och de kyrkliga samfälligheters verksamhet och förvaltning samt för att

kyrkans medlemmar ska kunna utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna får använda uppgifterna i kyrkböckerna för skötseln av uppgifter eller förpliktelser som enligt denna lag eller någon annan lag ankommer på dem.

Kyrkostyrelsen får använda uppgifterna i medlemsregistret för statistikföring och för att genomföra undersökningar som anknyter till kyrkans verksamhet. Domkapitlet får använda uppgifterna i medlemsregistret i uppgifter som hänför sig till kyrkliga val, rösträtt och valbarhet, tillsättande av tjänster och prästvigning.

3 §

Centralregister

Församlingarna kan ordna förandet av kyrkböcker via ett gemensamt centralregister. Närmare bestämmelser om hur det gemensamma centralregistret ordnas ges i kyrkoordningen.

4 §

Medlemsregistrets datainnehåll

I medlemsregistret införs uppgifter om kyrkans medlemmar enligt 4 och 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister samt de uppgifter som avses i 1 § 3 mom. i detta kapitel.

Om de uppgifter som avses i 5 § 6 och 7 punkten i lagen om trossamfundens med-

lemsregister föreskrivs närmare i kyrkoordningen.

5 §

Medlemsregistrets registeransvariga och deras ansvar

Registeransvariga är församlingarna och centralregistren. I församlingar fattas beslut som gäller förandet av medlemsregistret av kyrkoherden och vid ett centralregister av direktören.

Kyrkostyrelsen ansvarar för medlemsregistrets allmänna funktion, informationsförvaltning och datasäkerhet, enhetligheten i registerfunktionerna och den elektroniska arkiveringen.

Ansvar för medlemsregistret fördelar sig mellan församlingarna, centralregistren och kyrkostyrelsen så som föreskrivs i denna lag eller någon annan lag.

6 §

Behandling av uppgifter i medlemsregistret

Beslut om behandling av uppgifter om församlingsmedlemmar fattas i en församling av kyrkoherden och vid ett centralregister av direktören för centralregistret och de har ansvar för att uppgifterna är felfria, om inte något annat följer av denna lag.

Uppgiften om en kyrklig vigsel kan införas i medlemsregistret även av en annan församling eller ett annat centralregister än den församling eller det centralregister som de vigda eller en av dem hör till.

7 §

Beslut om utlämnande av uppgifter

Kyrkoherden eller centralregistrets direktör beslutar om utlämnande av enstaka uppgifter som gäller kyrkans medlemmar och som införts i medlemsregistret och ges i form av bevis, utdrag eller avskrifter.

Beslut om annat än utlämnande av enstaka uppgifter om medlemmarna samt om utlämnande som sker via en teknisk anslutning fattas av kyrkostyrelsen. I beslutet ska ges till-

räckliga föreskrifter om användningen och skyddet av uppgifterna.

8 §

Användarrätt till medlemsregistret samt användarrätts- och loggregister

Kyrkostyrelsen beslutar om beviljande av användarrätt för behandling av uppgifter i medlemsregistret. Församlingens kyrkoherde kan besluta om beviljande av användarrätt för behandling av uppgifter om församlingens medlemmar. Direktören för ett centralregister kan besluta om beviljande av användarrätt för behandling av uppgifter om medlemmar i församlingar som hör till centralregistret.

Kyrkostyrelsen ska för administrationen av användarrätterna föra ett användarrättsregister över de personer som har beviljats rätt att behandla uppgifter i medlemsregistret. I användarrättsregistret införs användarens namn, personbeteckning, användarnamn och organisation samt uppgifter om användarrättens innehåll och omfattning samt uppgifter om beslutet om användarrätt.

Kyrkostyrelsen ska för uppföljningen, övervakningen och skyddet av användningen föra ett loggregister över behandlingen av uppgifterna i medlemsregistret. I loggregistret införs användarens användarnamn, behandlingstidpunkten och vilka uppgifter eller uppgiftskategorier som behandlats.

Kyrkostyrelsen ska spara uppgifterna i användarrättsregistret fem år efter att användarrätten har upphört och uppgifterna i loggregistret fem år från ingången av det kalenderår som följer efter den tidpunkt då uppgifterna har införts i registret.

9 §

Registeransvarig för manuellt förda kyrkböcker och behandling av uppgifter

Registeransvarig för manuellt förda kyrkböcker är församlingen eller centralregistret.

Om utlämnande av uppgifter ur de manuellt förda kyrkböckerna, om rättelse av fel och om förande av kyrkböckerna i övrigt be-

slutar i en församling kyrkoherden och vid ett centralregister direktören för detta.

10 §

Uppgifter om andra personer än medlemmar

Vad som i detta kapitel föreskrivs om uppgifter om medlemmar tillämpas också på sådana uppgifter om andra personer som har införts i medlemsregistret med stöd av 5 § 3, 4 och 5 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister.

11 §

Kyrkostyrelsens föreskrifter

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

1) medlemsregistrets allmänna funktion, informationsförvaltning och datasäkerhet samt registerfunktionernas enhetlighet,

2) ordnande, förvaring och förutsättningar för förstörande av kyrkböcker och andra handlingar som hör till församlingens och den kyrkliga samfällighetens arkiv.

Kyrkostyrelsen bestämmer den avgift som församlingen eller centralregistret tar ut för utlämnande av uppgifter.

12 §

Arkivering av kyrkböcker och andra handlingar

Kyrkböckerna ska förvaras varaktigt om inte kyrkostyrelsen med stöd av 11 § 1 mom. i detta kapitel särskilt bestämmer något annat i fråga om särskilda uppgifter eller handlingar.

Manuella kyrkböcker och andra handlingar i församlingens och den kyrkliga samfällighetens arkiv kan deponeras hos arkivverket. Bestämmelser om deponeringen finns i kyrkoordningen. Deponerade handlingar förblir fortfarande församlingens och den kyrkliga samfällighetens egendom.

Förvaringen av de uppgifter i medlemsregistret som ska förvaras varaktigt kan också anförtros en utomstående tjänsteleverantör i enlighet med kyrkostyrelsens beslut.

13 §

Anmälningsskyldighet

Om en präst döper eller jordfäster en person som inte hör till hans eller hennes församling, ska han eller hon omedelbart efter förrättningen anmäla detta till den församling eller det trossamfund där personen blir eller var medlem. Anmälan ska innehålla åtminstone namn och personbeteckning eller födelsetid, uppgifter om vårdnadshavarna för ett minderårigt barn som döpts samt uppgifter om förrättningen och tidpunkten för den.

Om anmälan som ska göras om vigsel till äktenskap föreskrivs särskilt.

14 §

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter som avses i denna lag finns dessutom i personuppgiftslagen (523/1999), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).

25 kap.

Kompletterande stadganden

12 §

Församlingar med särskilda rättigheter

Domkapitlet kan på ansökan av kyrkofullmäktige bevilja en församling som avses i 1 mom. tillstånd att för viss tid skaffa prästerliga tjänster utan att besätta en prästtjänst. Domkapitlet kan av vägande skäl återkalla tillståndet innan tiden löpt ut. För den tid tillståndet beviljats förordnar domkapitlet en tjänsteinnehavare i församlingen som är förtrogen med kyrkböckerna att svara för sådant beslutsfattande i ärenden som gäller förande av kyrkböcker som enligt 16 kap. hör till

kyrkoherden. Domkapitlet ger närmare anvisningar om tillämpningen av detta moment.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Uppgifterna i de medlemsdatasystem som församlingarna och centralregistren har upprätthållit överförs till medlemsregistret innan

denna lag träder i kraft. Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska överföras.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 19 mars 2010

Republikens President

TARJA HALONEN

Undervisningsminister *Henna Virkkunen*

Lag**om ändring av 16 kap. och 25 kap. 12 § i kyrkolagen**

På förslag av kyrkomötet och enligt riksdagens beslut ändras i kyrkolagen av den 26 november 1993 (1054/1993) 16 kap. jämte ändringar och 25 kap. 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1473/2001, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

16 kap.

16 kap.

Kyrkböcker och församlingens arkiv**Kyrkböckerna och församlingens arkiv**

1 §

1 §

*Kyrkböckerna**Kyrkböckerna*

Kyrkböcker utgör

Kyrkböcker är

1) medlemsregistren enligt lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998),

1) kyrkans gemensamma medlemsregister (**medlemsregister**), vilket upprätthålls med hjälp av automatisk databehandling,

2) längderna över döpta, skriftskolgångna och konfirmerade, över personer beträffande vilka hindersprövning verkställt för ingående av äktenskap, över vigda, döda och begravda samt över ut- och inflyttade liksom även över dem som utträtt ur eller intagits i kyrkans gemenskap, samt

2) de manuellt förda kyrkböckerna.

3) de kyrkliga befolkningsregister som har förts innan den i 1 punkten nämnda lagen har trätt i kraft och de handlingar som hör till dem.

Manuellt förda kyrkböcker är de före 2005 förda familjeakterna och längderna över döpta, skriftskolgångna och konfirmerade samt över personer om vilka hindersprövning verkställt för ingående av äktenskap, över vigda, döda och begravda, över ut- och inflyttade, över dem som utträtt ur eller intagits i kyrkans gemenskap. Manuellt förda kyrkböcker är även de kyrkliga befolkningsregister som har förts innan lagen om trossamfundens medlemsregister (614/1998) trädde i kraft och de handlingar som hör till dem.

De uppgifter som har överförts ur de manuellt förda kyrkböckerna till medlemsregistret är en del av medlemsregistret.

2 §

2 §

*Förändret av kyrkböckerna***Kyrkböckernas användningsändamål**

Församlingarnas pastorexpeditioner och centralregister för kyrkböckerna med iakttagande av vad därom bestäms i denna eller nå-

Uppgifterna i kyrkböckerna används i församlingarnas och de kyrkliga samfälligheternas verksamhet och förvaltning samt för

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

gon annan lag eller med stöd av dem.

Beslutsfattandet i ärenden som gäller förandet av kyrkböckerna ankommer på kyrkoherden eller, om församlingarna har ett gemensamt centralregister, på direktören för detta.

Angående utlämnande av uppgifter ur kyrkböckerna och rättelse av fel gäller utöver 24 kap. 3 § 3 mom. vad som därom bestäms särskilt.

att kyrkans medlemmar ska kunna utöva sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter.

Församlingarna och de kyrkliga samfälligheterna får använda uppgifterna i kyrkböckerna för skötseln av uppgifter eller förpliktelser som enligt denna lag eller någon annan lag ankommer på dem.

Kyrkostyrelsen får använda uppgifterna i medlemsregistret för statistikföring och för att genomföra undersökningar som anknyter till kyrkans verksamhet. Domkapitlet får använda uppgifterna i medlemsregistret i uppgifter som hänför sig till kyrkliga val, rösträtt och valbarhet, tillsättande av tjänster och prästvigning.

2 a §

(se 16 kap. 11 §)

Kyrkostyrelsens behörighet

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om hur kyrkböckerna skall föras och fastställer den avgift som tillfaller församlingen för utlämnande av uppgifter ur dem.

2 b §

(se 16 kap. 13 § 1 mom.)

Anmälningsskyldighet

Om en präst döper eller jordfäster en person som inte hör till hans församling, skall han omedelbart efter förrättningen anmäla detta till den församling eller det trossamfund där personen blir eller var medlem. Anmälan skall innehålla åtminstone namn och personbeteckning eller födelsetid, uppgifter om vårdnadshavarna för ett minderårigt barn som döpts samt uppgifter om förrättningen och tidpunkten för den.

*3 §**3 §**Arkivering av handlingar**Centralregister*

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om ordnande och uppbevaring samt om förutsättningarna för förstörande av kyrkböcker och andra handlingar som hör till församlingens arkiv.

Församlingarna kan ordna förandet av kyrkböcker via ett gemensamt centralregister. Närmare bestämmelser om hur det gemensamma centralregistret ordnas ges i kyrkoordningen.

Gamla kyrkböcker och övriga handlingar i församlingens arkiv kan deponeras i allmänna arkiv *på det sätt som stadgas eller bestäms särskilt*. Deponerade handlingar förblir fortfarande församlingens egendom.

(se 16 kap. 12 § 2 mom)

4 §

Medlemsregistrets datainnehåll

I medlemsregistret införs uppgifter om kyrkans medlemmar enligt 4 och 5 § i lagen om trossamfundens medlemsregister samt de uppgifter som avses i 1 § 3 mom. i detta kapitel.

Om de uppgifter som avses i 5 § 6 och 7 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister föreskrivs närmare i kyrkoordningen.

5 §

Medlemsregistrets registeransvariga och deras ansvar

Registeransvariga är församlingarna och centralregistren. I församlingar fattas beslut som gäller förändret av medlemsregistret av kyrkoherden och vid ett centralregister av direktören.

Kyrkostyrelsen ansvarar för medlemsregistrets allmänna funktion, informationsförvaltning och datasäkerhet, enhetligheten i registerfunktionerna och den elektroniska arkiveringen.

Ansvar för medlemsregistret fördelar sig mellan församlingarna, centralregistren och kyrkostyrelsen så som föreskrivs i denna lag eller någon annan lag.

6 §

Behandling av uppgifter i medlemsregistret

Beslut om behandling av uppgifter om församlingsmedlemmar fattas i en församling av kyrkoherden och vid ett centralregister av direktören för centralregistret och de har ansvar för att uppgifterna är felfria, om inte

något annat följer av denna lag.

Uppgiften om en kyrklig vigsel kan införas i medlemsregistret även av en annan församling eller ett annat centralregister än den församling eller det centralregister som de vigda eller en av dem hör till.

7 §

Beslut om utlämnande av uppgifter

Kyrkoherden eller centralregistrets direktör beslutar om utlämnande av enstaka uppgifter som gäller kyrkans medlemmar och som införts i medlemsregistret och ges i form av bevis, utdrag eller avskrifter.

Beslut om annat än utlämnande av enstaka uppgifter om medlemmarna samt utlämnande som sker via en teknisk anslutning fattas av kyrkostyrelsen. I beslutet ska ges tillräckliga bestämmelser om användningen och skyddet av uppgifterna.

8 §

Användarrätt till medlemsregistret samt användarrätts- och loggregister

Kyrkostyrelsen beslutar om beviljande av användarrätt för behandling av uppgifter i medlemsregistret. Församlingens kyrkoherde kan besluta om beviljande av användarrätt för behandling av uppgifter om församlingens medlemmar. Direktören för ett centralregister kan besluta om beviljande av användarrätt för behandling av uppgifter om medlemmar i församlingar som hör till centralregistret.

Kyrkostyrelsen ska för administrationen av användarrätterna föra ett användarrättsregister över de personer som har beviljats rätt att behandla uppgifter i medlemsregistret. I användarrättsregistret införs användarens namn, personbeteckning, användarnamn och organisation samt uppgifter om användarrättens innehåll och omfattning samt uppgifter om beslutet om användarrätt.

Kyrkostyrelsen ska för uppföljningen, övervakningen och skyddet av användningen föra ett loggregister över behandlingen av uppgif-

terna i medlemsregistret. I loggregistret införs användarens användarnamn, behandlingstidpunkten och vilka uppgifter eller uppgiftskategorier som behandlats.

Kyrkostyrelsen ska spara uppgifterna i användarrättsregistret fem år efter att användarrätten har upphört och uppgifterna i loggregistret fem år från ingången av det kalenderår som följer efter den tidpunkt då uppgifterna har införts i registret.

9 §

Registeransvarig för manuellt förda kyrkböcker och behandling av uppgifter

Registeransvarig för manuellt förda kyrkböcker är församlingen eller centralregistret.

Om utlämnande av uppgifter ur de manuellt förda kyrkböckerna, om rättelse av fel och om förande av kyrkböckerna i övrigt beslutar i en församling kyrkoherden och vid ett centralregister direktören för detta.

10 §

Uppgifter om andra personer än medlemmar

Vad som i detta kapitel föreskrivs om uppgifter om medlemmar tillämpas också på sådana uppgifter om andra personer som har införts i medlemsregistret med stöd av 5 § 3, 4 och 5 punkten i lagen om trossamfundens medlemsregister.

11 §

Kyrkostyrelsens föreskrifter

Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om

1) medlemsregistrets allmänna funktion, informationsförvaltning och datasäkerhet samt registerfunktionernas enhetlighet,

2) ordnande, förvaring och förutsättningar för förstörande av kyrkböcker och andra handlingar som hör till församlingens och den kyrkliga samfällighetens arkiv.

(se 16 kap. 2 a §)

Kyrkostyrelsen bestämmer den avgift som församlingen eller centralregistret tar ut för utlämnande av uppgifter.

12 §

Arkivering av kyrkböcker och andra handlingar

Kyrkböckerna ska förvaras varaktigt om inte kyrkostyrelsen med stöd av 11 § 1 mom. i detta kapitel särskilt bestämmer något annat i fråga om särskilda uppgifter eller handlingar.

(se 16 kap. 3 § 2 mom.)

Manuella kyrkböcker och andra handlingar i församlingens och den kyrkliga samfällighetens arkiv kan deponeras hos arkivverket. Bestämmelser om deponeringen finns i kyrkoordningen. Deponerade handlingar förblir fortfarande församlingens och den kyrkliga samfällighetens egendom.

Förvaringen av de uppgifter i medlemsregistret som ska förvaras varaktigt kan också anförtros en utomstående tjänsteleverantör i enlighet med kyrkostyrelsens beslut.

13 §

Anmälningsskyldighet

(se 16 kap. 2 b §)

Om en präst döper eller jordfäster en person som inte hör till hans eller hennes församling, ska han eller hon omedelbart efter förrättningen anmäla detta till den församling eller det trossamfund där personen blir eller var medlem. Anmälan ska innehålla åtminstone namn och personbeteckning eller födelseid, uppgifter om vårdnadshavarna för ett minderårigt barn som döpts samt uppgifter om förrättningen och tidpunkten för den.

Om anmälan som ska göras om vigsel till äktenskap föreskrivs särskilt.

Förhållande till annan lagstiftning

Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter som avses i denna lag finns dessutom i personuppgiftslagen (523/1999), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet samt lagen om befolkningsdatasystemet och Befolkningsregistercentralens certifikattjänster (661/2009).

25 kap.

Kompletterande stadganden

12 §

Församlingar med särskilda rättigheter

Domkapitlet kan på ansökan av kyrkofullmäktige bevilja en församling som avses i 1 mom. tillstånd att för viss tid skaffa prästerliga tjänster utan att besätta en prästtjänst. Domkapitlet kan av vägande skäl återkalla tillståndet innan tiden löpt ut. För den tid tillståndet beviljats förordnar domkapitlet en tjänsteinnehavare i församlingen som är förtrogen med kyrkböckerna att svara för sådant beslutsfattande i ärenden som gäller förandet av kyrkböckerna som enligt 16 kap. 2 § 2 mom. ankommer på kyrkoherden. Domkapitlet ger närmare anvisningar om tillämpningen av detta moment.

25 kap.

Kompletterande stadganden

12 §

Församlingar med särskilda rättigheter

Domkapitlet kan på ansökan av kyrkofullmäktige bevilja en församling som avses i 1 mom. tillstånd att för viss tid skaffa prästerliga tjänster utan att besätta en prästtjänst. Domkapitlet kan av vägande skäl återkalla tillståndet innan tiden löpt ut. För den tid tillståndet beviljats förordnar domkapitlet en tjänsteinnehavare i församlingen som är förtrogen med kyrkböckerna att svara för sådant beslutsfattande i ärenden som gäller förande av kyrkböcker som enligt 16 kap. hör till kyrkoherden. Domkapitlet ger närmare anvisningar om tillämpningen av detta moment.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Uppgifterna i de medlemsdatasystem som församlingarna och centralregistren har upprätthållit överförs till medlemsregistret innan denna lag träder i kraft. Kyrkostyrelsen meddelar närmare föreskrifter om hur uppgifterna ska överföras.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.
